
ПРОВІДНИЙ УЧЕНИЙ УКРАЇНИ У ГАЛУЗІ ІСТОРІЇ НАУКИ Й ТЕХНІКИ (До 70-річчя Олега Ярославовича ПИЛИПЧУКА)

Важливою складовою сучасної української історичної науки є історія науки й техніки. Серед провідних науковців України у цій галузі чільне місце належить талановитому вченому та педагогу, доктору біологічних наук, професору, директору Центру досліджень з історії науки й техніки ім. О.П. Бородіна Державного економіко-технологічного університету транспорту Олегу Ярославовичу Пилипчуку.

О.Я. Пилипчук народився 13 серпня 1947 р. в селі Оришківці Гусятинського району, Тернопільської області в селянській родині. Привчений до праці мамою (Цецилією Петрівною) ще змалку, сільський хлопчина протягом свого життя зберіг характерну йому працелюбність та працездатність. На жаль, його батько Ярослав Миколайович, фронтовик, інвалід війни II групи, помер за кілька місяців до народження сина внаслідок тяжких поранень. З дитинства Олег Ярославович виявив хист до навчання та любов до природи рідного Тернопілля. Тому не випадково після закінчення середньої школи у 1965 р. він вступив на біологічний факультет Чернівецького університету, де здобув кваліфікацію біолога.

У 1970–1973 рр. працював учителем Коцюбинської середньої школи Гусятинського району Тернопільської області. 1973 р. вступив до аспірантури Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена АН України. Після успішного захисту кандидатської дисертації на тему «Морфологія та біомеханіка скелета попереково-крижового відділу хребта деяких ссавців» з 1976 по 1988 рік працював у цій академічній науковій установі.

Новий етап науково-освітньої діяльності О.Я. Пилипчука розпочався з 1988 р. Головним напрямком наукових інтересів

ученого стала і залишається донині історія науки та техніки. Протягом 1988—1995 рр. працював у Київському педагогічному університеті ім. М.П. Драгоманова спочатку асистентом, а потім старшим викладачем і доцентом. 1992 р. успішно захистив докторську дисертацію на тему «Київське товариство дослідників природи: 1869—1929». Його робота стала для інших докторантів зразком виконання докторської дисертації у галузі історії науки й техніки.

З 1995 по 1996 рік працював завідувачем відділу історії науки та освіти Інституту українознавства Київського університету, де започаткував дослідження історії науки і техніки як складової українознавства. З 1996 р. і до сьогодні очолює кафедру «Екологія та безпека життєдіяльності на залізничному транспорті» Державного економіко-технологічного університету транспорту (м. Київ).

Фундаментальним є науковий доробок Олега Ярославовича Пилипчука. Характерною ознакою наукової творчості вченого є новаторство і широке коло наукових інтересів. Його науковий доробок включає праці із зоології, екології, але найбільше — з історії науки й техніки. Він автор і співавтор понад 300 публікацій, серед яких монографія «Вовк», біобібліографії «Іван Іванович Шмальгаузен» (1985), «Олександр Прокопович Маркевич» (1986), монографії «Ондатра», «Антилопа Кана» (1987), «Дмитро Костянтинович Третяков» (1989), «Олександр Онуфрійович Ковалевський» (1990, 2003), «Іван Федорович Шмальгаузен» (1991, 2001 рос.), «Микола Миколайович Гришко», «Олексій Миколайович Северцов» (1995), «Академік Олександр Прокопович Маркевич: життя і діяльність» (1999), підручник «Основи екології» (2000); навчальні посібники: «Київське товариство дослідників природи та його внесок у розвиток ембріологічної науки» (1991), «Основи загальної генетики» (1995), «Історія науки та освіти в Україні (найдавніші часи — перша третина ХХ ст.» (1998), «З історії української науки і техніки: Хрестоматія-посібник» (1999), «Основи екології та економіки природокористування», «Екологія: словник-довідник», «Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна» (2002), «Транспортна екологія» та «Основи екології» (2004), а також науково-популярні книжки «Тварини з Червоної книги» (1986), «Загадковий світ сирен» (1988), «Ці загадкові куниці» (1989).

Попри заслужений авторитет у науковому середовищі, високі державні нагороди та відзнаки, Олег Ярославович Пилипчук залишається доброю, чуйною людиною, Учителем з великої літери, який щедро ділиться власним талантом зі своїми численними учнями та послідовниками. Хлопчина, який зростав у злиденному повоєнному селі, завдяки своєму таланту став провідним ученим у галузі історії науки і техніки у сучасній Україні. Професор О.Я. Пилипчук органічно поєднує у собі мудрість вченого, педагога та наставника для молодого покоління істориків науки і техніки.

Визначальними ознаками особистого характеру О.Я. Пилипчука є його людяність та природне бажання прийти на допомогу тим, хто цього потребує, а також щирий український гумор. Життєвий шлях та творчі досягнення Олега Ярославовича стали справжнім прикладом для всіх його учнів: студентів, аспірантів, докторантів. Хочеться побажати ювіляру міцного здоров'я, нових творчих здобутків на ниві історії науки та техніки й всіляких гараздів.

З води і роси Вам, шановний Олег Ярославович!

*В.М. СКЛЯР,
доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри історії науки та техніки
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»*

ЗАСЕДАНИЕ НАУЧНОГО СОВЕТА ПО НАУКОВЕДЕНИЮ ПРИ МЕЖДУНАРОДНОЙ АССОЦИАЦИИ АКАДЕМИЙ НАУК

16 мая 2017 года в г. Киеве состоялось очередное заседание Научного совета по науковедению при Международной ассоциации академий наук (МААН) (далее — Научный совет). В эти дни (15—17 мая 2017 года) в Киеве проходил Международный симпозиум под эгидой ЮНЕСКО и МААН «Международные и национальные научные организации как фактор формирования глобального научного сообщества», в котором приняли участие представители Республики Беларусь, Китайской Народной Республики, Республики Молдова, Российской Федерации и Украины. Представители зарубежных стран (12 человек) также приняли участие в заседании Научного совета по науковедению при МААН.

Заседание вступительным словом открыл сопредседатель Научного совета, директор ГУ «Институт исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины» Б.А. Малицкий, подчеркнув важность функционирования МААН, которая способствует формированию международного научного сообщества, помогает решать общие межакадемические проблемы, объединять усилия ученых разных стран на приоритетных направлениях развития науки. Благодаря МААН президенты и ученые национальных академий наук обмениваются опытом организации, реформирования, совершенствования работы академий наук, обсуждают перспективы дальнейшего сотрудничества, находят возможности для работы над совместными проектами. Созданные при МААН научные советы по отдельным научным направлениям объединяют ученых не только постсоветских стран, создают условия для общения и стажировки ученых, их участия в международных конференциях и симпозиумах, проводимых под эгидой МААН. Одной из главных задач нашего Научного совета является создание общего научного пространства для науковедов и историков науки, которые изучают проблемы и общие тенденции развития научного потенциала академического сектора науки.

С докладом «Об опыте международного научного сотрудничества в новых меняющихся условиях работы: краткая ин-

формация о деятельности Научного совета по науковедению при МААН» выступил заместитель председателя Научного совета О.А. Грачев. Он напомнил, что 23 сентября 2009 г. на заседании Совета МААН в Кишиневе было принято решение о создании Научного совета и определены его основные задачи. Тогда же были назначены три его сопредседателя: В.В. Иванов (зам. Президента РАН), Б.А. Малицкий (директор Института исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины) и Е.В. Семенов (директор Российского НИИ экономики, политики и права в научно-технической сфере).

В Институте (тогда Центре) исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины начались подготовка Положения о Научном совете по науковедению при МААН и формирование персонального состава Научного совета в соответствии с заявками и пожеланиями академий наук — членов МААН.

17 июня 2010 г. в Киеве во время работы очередного симпозиума состоялось первое заседание Научного совета, на котором проекты документов были одобрены в основном и затем разосланы в академии наук — члены МААН.

15 октября 2010 г. в Москве на очередном заседании Совета МААН было принято постановление «Об утверждении состава Научного совета по науковедению и Положения о нем». В составе Научного совета 15 человек: 3 сопредседателя, 1 заместитель, ученый секретарь и 10 членов, которые представляют национальные академии наук — члены МААН, по странам: Азербайджан, Армению, Беларусь (2), Грузию (2), Кыргызстан, Молдову, Россию (4) и Украину (3).

В дальнейшем заседания Научного совета проходили в соответствии с утвержденным Положением, которое позволяет широко привлекать всех ученых, желающих принимать участие в работе Научного совета (индивидуально или в составе рабочих групп, созданных Научным советом), поэтому все заседания были открытыми. В соответствии с тем же Положением Институт исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины являлся базовой организацией Научного совета.

Второе заседание Научного совета состоялась в Киеве 20 октября 2011 г. С основным докладом «О перспективах и задачах Научного совета» выступил сопредседатель Научного совета Б.А. Малицкий. Речь в нем шла о формировании системы научных форумов, использовании научных периодических изданий, электронных журналов и телеканалов стран, академии которых входят в МААН, содействии организации стажировок на взаимной основе, сотрудничестве с государственными органами и Межпарламентской ассамблеей СНГ, усилении влияния на финансирование науки, особенно фундаментальной и др. В рамках Научного совета были созданы три секции:

Секция 1. Формирование и роль инновационной модели развития экономики в жизнедеятельности государств, академии наук которых входят в МААН.

Секция 2. История науки и техники.

Секция 3. Международное сотрудничество академий наук — членов МААН и их роль в создании и совершенствовании единого научного пространства.

Всего состоялась восемь заседаний Научного совета, им сопутствовали крупные научные форумы. Одно из заседаний состоялось в Минске (2014 г.) и еще одно, состоящее из двух этапов, проходило в Ялте и затем в Москве (2013 г.), остальные шесть заседаний состоялись в Киеве. По два заседания в год прошли в 2013 г. (в т. ч. одно двухэтапное) и в 2015 г., в остальные годы (2010, 2011, 2012, 2014)

состоялось по одному заседанию. В 2016 г., в связи с очень сложной политической ситуацией в СНГ и беспрецедентно трудным финансовым положением НАН Украины и других академий наук — членов МААН, провести заседание Научного совета не удалось. Нынешнее заседание — девятое.

В заседаниях Научного совета принимали участие президенты, вице-президенты, академики-секретари отделений и директора институтов национальных академик наук — членов МААН.

Повестка дня и перспективные планы формировались исходя из предложений академий наук, членов Научного совета и участников заседаний. Вопросы, выносимые на рассмотрение, носили научный и научно-организационный характер (Подробная информация о каждом заседании публиковалась в Международном научном журнале «Наука и науковедение»).

Последние заседания Научного совета с 2014 г. были посвящены вопросам реформирования, совершенствования и стратегического развития национальных академий наук. Особенно подробно и тщательно эти вопросы обсуждались на последнем, восьмом, заседании 19.11.2015 г. Несомненно, эту работу необходимо продолжить в соответствии с принятым решением.

Представляется также целесообразным привлекать для работы в Научном совете международные организации, фонды, проекты, поддерживающие науку. Это позволит расширить круг специалистов в области науковедения и заручиться их поддержкой. Особое внимание необходимо уделить реализации программных проектов, созданию благоприятных условий для стажировки научных сотрудников. Важная функция Научного совета заключается также в популяризации роли науки в современном обществе через СМИ, поднятие статуса и престижа ученого.

В этот период шел процесс передачи поста президента МААН от Президента НАН Украины Б.Е. Патона, возглавлявшего МААН со дня основания (23.09.1993) более 23 лет, Председателю Президиума НАН Беларуси В.Г. Гусакову, что в соответствии с Положением о Научном совете может повлечь изменение базовой организации, которой со дня основания Научного совета является Институт (Центр) исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины. Доклад в определенной мере подвел итоги работы Научного совета за прошедшие 7 лет. (Полный текст доклада будет опубликован).

Затем на заседании выступил член Научного совета, заместитель президента Российской академии наук (РАН), главный научный сотрудник Федерального государственного бюджетного учреждения науки Институт истории естествознания и техники им. С.И. Вавилова РАН, член-корреспондент РАН, Герой России Ю.М. Батурин, который подтвердил намерение продолжить с ноября 2017 года участие в проекте по совершенствованию методики социологических исследований (анкетирования) в процессе реформирования РАН. Эта работа временно приостановлена в связи с переносом выборов президента РАН.

Член Научного совета, зав. лабораторией Института прикладной физики АН Молдовы, член-корреспондент АН Молдовы А.И. Дикусар высказал мнение, что Научному совету было свойственно ставить непростые задачи и рассматривать злободневные вопросы, касающиеся организации науки, что нашло отражение в решениях, принятых руководством АН Молдовы, и возможная смена базовой организации Научного совета должна быть постепенной и плавной.

Руководитель аппарата Президиума НАН Беларуси, академик НАН Беларуси П.А. Витязь отметил, что в Беларуси по предложению Президента Республи-

ки даже не употребляется слово «реформирование», а говорится о совершенствовании работы академии. Руководители страны и НАН Беларуси выступают за эволюционное развитие науки и действуют сообща. Большое внимание уделяется проблеме популяризации науки, при этом ставится вопрос: как и какими средствами рассказывать о роли научных исследований, роли НАН Беларуси? Он отметил, что в НАН Беларуси проводятся выставки, круглые столы и другие мероприятия. Высказал мнение, что Научный совет должен базироваться там, где есть соответствующая научная школа. В Украине это школа Г.М. Доброва, и Научный совет может базироваться в Киеве. Он также поддержал мнение о необходимости возобновить проект по исследованию изменений в академиях наук — членах МААН путем анкетирования, поскольку необходим анализ роли академической науки в развитии общества, упомянул и о необходимости постановки новых задач на ближайшие годы.

Об опыте сотрудничества Российского фонда фундаментальных исследований (РФФИ) с академиями наук — членами МААН и организациями — ассоциированными членами МААН рассказала заместитель начальника отдела международных программ и сотрудничества на постсоветском пространстве РФФИ И.В. Бумагина. Выступили и другие участники заседания.

Делегация Академии наук провинции Тянь Си (КНР) выразила заинтересованность в том, чтобы их академия стала ассоциированным членом МААН и участвовала в работе Научного совета по науковедению при МААН на регулярной основе. Научный совет согласился оказывать поддержку реализации этого предложения.

Научный совет также принял решение о целесообразности и в дальнейшем проводить международные симпозиумы под эгидой МААН и при поддержке ЮНЕСКО на базе ГУ «Институт исследований научно-технического потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАН Украины».

С заключительным словом выступил Б.А. Малицкий, который поблагодарил членов Научного совета, всех участников заседания за многогранную работу в Научном совете за все прошедшие 7 лет со дня его создания, отметив персонально работу каждого члена Научного совета и его вклад в укрепление взаимосвязей между академиями наук и другими организациями — членами МААН.

*О.А. ГРАЧЕВ,
заместитель сопредседателя
Научного совета по науковедению при МААН,
Л.Р. ГОЛОВАЩЕНКО, ученый секретарь
Научного совета по науковедению при МААН*

МОЛОДІЖНИЙ СИМПОЗИУМ З ІСТОРІЇ НАУКИ І ТЕХНІКИ «ПРІОРИТЕТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ»

13—14 квітня 2017 р. всьоме відбувся Молодіжний симпозиум з історії науки і техніки «Пріоритети української науки», спрямований на популяризацію наукових знань та їх історії, у якому брали участь студенти, аспіранти, молоді вчені, викладачі та науковці з Києва, Дніпра, Харкова, Одеси, Черкас, Миколаєва, Тернополя, Херсона, Бердянська, Полтави, Житомира, Кропивницького, Павлограда.

Симпозиум проводився в межах Всеукраїнського фестивалю науки та складався з 2 конференцій. 13 квітня 2017 р. відбулася XV Міжнародна молодіжна науково-практична конференція «Історія розвитку науки, техніки та освіти» за темою «Гуманістичний зміст технологічного світу», організована фізико-математичним факультетом Національного технічного університету України (НТУУ) «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Науково-технічною бібліотекою ім. Г.І. Денисенка, Державним політехнічним музеєм при НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», Радою молодих учених при МОН України та Інститутом досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України.

На симпозиумі обговорювались такі питання: історичні аспекти розвитку фізико-математичних і технічних наук в Україні та світі, внесок учених та інженерів України в світову науку і техніку, значення історії науки і техніки для патріотичного виховання студентства, роль особистості в науці, наукові та науково-технічні школи, впровадження історико-наукових досліджень та учбових курсів у вищу школу, роль технічних університетів у розвитку науки та технічної освіти, методологія викладання фізико-математичних наук. Такий тематичний спектр дозволяє сформувати науковий світогляд молодій людині та поглибити її інтерес до вивчення фахових дисциплін.

Особливе зацікавлення присутніх викликали доповіді професора Національного університету Каліфорнії (США) Н. Сердюкової «Взаємозв'язок між поколіннями в науці та освіті»; канд. біол. наук, професора Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління В.І. Назаренка та студентки НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського» Д.О. Ладановської

«Внесок В.І. Вернадського та В.В. Ковальського у розвиток біогеохімії»; асистентки Ю.С. Овчаренко та студентки А.І. Кізілової (НТУ «ХПІ») «Науковий доробок академіка Є.Я. Хрустова»; старшого викладача А.М. Цюпи, студентів Д.В. Новікова та М.В. Азарова (НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського») «Розробка та будівництво суднових парових машин на київському заводі «Ленінська Кузня»; доцента Т.В. Скубійта, студента В.Г. Бабчук (НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського») «Клімат майбутнього»; доцента Н.О. Якуніної і студентів Ю.В. Велітченко та Є.І. Кравченко (НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського») «Динаміка дзиги Томсона та кельтського каменю»; доцента Ф.М. Гареевої та студента В.В. Терещук (НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського») «До історії викладання лекцій»; професора Б.А. Суся, курсантів В.О. Пекарського та О.О. Самойленка (Військовий інститут телекомунікації і інформатизації) «Експериментальне підтвердження корпускулярної природи явища дифракції».

Наступного дня 14 квітня 2017 р. відбулася XXII Всеукраїнська конференція молодих учених-істориків науки, техніки і освіти та спеціалістів за темою «Шляхи відродження науки України», яку організували Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, Українське товариство істориків науки, Рада молодих учених при МОН України, Центр досліджень з історії науки і техніки ім. О.П. Бородіна Державного економіко-технологічного університету транспорту, Центр пам'яткознавства НАН України та Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Державний політехнічний музей, Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України, Меморіальний музей О.В. Палладіна, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України.

На конференції розглядалися такі питання: використання історичного досвіду фундаментальної науки України для відродження національної науково-технологічної сфери, дослідження в галузі природничих та технічних наук в Національній академії наук України як науковий супровід технологічних галузей, роль інновацій у розбудові України, пріоритетні напрями науково-технологічного розвитку України, гуманістичний зміст сучасних мегатехнологій, суспільна мотивація інтелектуальної праці, історія популяризації науки та музеєзнавство, інституціоналізація вітчизняної науки, методологія історії науки й техніки, історія науки і техніки як складова історії культури, історична біографістика вчених та організаторів науки.

На урочистому відкритті конференції виступили докт. іст. наук, провідний науковий співробітник відділу історії та соціології науки і техніки ІДТПН ім. Г.М. Доброва НАН України А.С. Литвинко; докт. біол. наук, професор, голова Центру досліджень з історії науки і техніки ім. О.П. Бородіна Державного економіко-технологічного університету транспорту О.Я. Пилипчук; докт. техн. наук, професор, провідний науковий співробітник Центру пам'яткознавства Л.О. Гріффен; докт. фіз.-мат. наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України, віце-президент Українського фізичного товариства В.А. Шендеровський; докт. іст. наук, професор, завідувач кафедри історії науки і техніки Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» В.М. Скляр; канд. екон. наук, член Ради молодих учених при МОН України О.С. Вашуленко.

Значне зацікавлення аудиторії викликали пленарні доповіді докт. екон. наук, провідного наукового співробітника Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України В.М. Головатюка «Інноваційний розвиток України в контексті європейської інтеграції», а також канд. іст. наук, докторанта Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України О.В. Фірсова «Нові відомості про видатного

конструктора та винахідника Б.Г. Луцького», після закінчення якої відбулися презентація та перегляд науково-популярного фільму про цього талановитого інженера — вихідця з України.

Серед ґрунтовних виступів на секційних засіданнях відзначимо доповіді Р.Я. Ріжняка «П.Г. Холявенко — організатор навчального процесу та науки на фізико-математичному факультеті Кіровоградського педінституту (1934—1962 роки)» (Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький); О.Г. Луговського «Джерела з історії космонавтики 50—60-х років ХХ ст.» (Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України); О.В. Живаги «Організації з популяризації науки: аспекти діяльності (світовий контекст)» (Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України); Т.Г. Косско «Патентні підрозділи наукових установ Національної академії наук України» (Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України); О.С. Василюка «Формування Б.Є. Патона як наукового керівника нового типу (60—80-ті рр. ХХ ст.)» (Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України); К.С. Гуліної та С.С. Ткаченко «Сонячне вітрило» (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»); Н.О. Кузьменко «Зародження радіолокаційних спостережень метеорів у Харківському політехнічному інституті» (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»); І.Ю. Ляшуги «Формування еталонної бази в Національному науковому центрі «Інститут метрології» (Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»); Г.Г. Михайленко «Участь О.І. Неровецького у роботі постійної окружної технічної наради у Харкові» (Державний економіко-технологічний університет транспорту, Київ); О.М. Підкошаной «Внесок М.С. Стрілецького (1885—1967) у розвиток металевих конструкцій та мостів» (Державний економіко-технологічний університет транспорту, Київ); В.В. Татарчука «Уточнені дані з історії створення першого серійного пасажирського літака в Україні К-1 (до 130-річчя з дня народження авіаконструктора К.О. Калініна)» (Державний політехнічний музей при Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»); Н.О. Пасічник «Викладання законів казенного управління в юридичному лицей князя Безбородька» (Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький); О.Р. Фесовця «Наукова та громадянська позиція інженера Соковича на тлі політичного розгрому теорії «предела» (Публічне акціонерне товариство «Українська залізниця»).

Традицією симпозіуму є проведення фахової екскурсії для його учасників. Цього року відбулася екскурсія до Національного гербарію НАН України, проведена його куратором, канд. біол. наук Н.М. Шиян. Такі заходи стимулюють залучення молоді до науки, формування у неї навичок дослідницької роботи й наукового світогляду, патріотизму.

А.С. ЛИТВИНКО,

доктор історичних наук,

провідний науковий співробітник

ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу

та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України»

Л.П. Пономаренко, кандидат фізико-математичних наук,

доцент Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ХРОНІКА НАУКИ І ТЕХНІКИ

6 лютого 2017 — Журнал «Nature» повідомив про одержання вперше стабільної синтезованої сполуки гелію — Na_2He .

9 лютого 2017 — Дослідники з японського Національного інституту прогресивної промислової науки і технології повідомили про створення мініатюрного робота-дрона розміром з бджолу, який може запилювати квіти.

11 лютого 2017 — Фізики з Національної прискорювальної лабораторії ім. Е. Фермі (США) відкрили новий вид тетракварка — X (5568), який містить в собі чотири кварки з різними квантовими ароматами.

14 лютого 2017 — У Китаї вчені виявили скам'янілі рештки диноцефалозавра з ембріоном у черевній порожнині. Відкриття свідчить, що живородіння на Землі виникло на 50 млн років раніше, ніж вважалося донині.

15 лютого 2017 — Індія встановила світовий рекорд за кількістю штучних супутників, запущених за допомогою однієї ракети, відправивши одночасно в космос 104 супутника. Всі вони, крім трьох, вироблено в інших країнах, 96 належать американським компаніям. Запуск ракети відбувся з космічного центру ім. Сатиша Дхавана, розташованого на острові Шрихарикота в Бенгальській затоці.

22 лютого 2017 — Вчені з NASA повідомили про виявлення за допомогою космічного телескопа Хаббла у зорі TRAPPIST-1 семи планет розміром із Землю, на трьох з яких умови можуть бути придатними для існування життя.

7 березня 2017 — Ракета-носіє «Вега» з українським двигуном вивела на орбіту другий супутник спостереження Європейського космічного агентства. Надає інформацію для сільського та лісового господарства.

28 березня 2017 — НАСА оголосила про план побудови у 20-х рр. пілотованої космічної станції на орбіті Місяця.

30 березня 2017 — Компанія Ілона Маска SpaceX вперше здійснила повторний запуск та повернення на землю ракети Falcon 9, яка вже побувала в космосі 8 квітня 2016 р. Після запуску ракета успішно приземлилася на плавучу платформу.

1 квітня 2017 — З Києва вирушила 22 українська антарктична експедиція на станцію «Академік Вернадський» у складі 12 вчених.